

learning provide high motivation and contribute to the formation of professional communicative competence.

References:

1. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.
2. Москаленко О. І. Формування мотивації до професійного спілкування у майбутніх пілотів міжнародних авіаліній у процесі вивчення фахових дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Черкаси, 2012. 20 с.
3. Тарнопольський О. Б., Кабанова М. Р., Бредбіер П. В. Інтерактивність як напрямок оптимізації навчального процесу з англійської мови для професійних цілей у немовному ВНЗ. *Інженерні та освітні технології*. 2017. № 3 (19). С. 149–155.

Ключові слова: навчання іноземних мов, інтерактивний підхід, інтерактивні види навчальної діяльності.

Key words: teaching of foreign languages, interactive approach, kinds of interactive learning activities.

ТОМЧАКОВСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ГЕОРГІЙОВИЧ

*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
доцент кафедри лексикології і стилістики англійської мови,
кандидат філологічних наук, доцент*

КОМУНІКАТИВНА СПЕЦИФІКА АНГЛОМОВНИХ НАВЧАЛЬНИХ СЛОВНИКІВ

Комунікативна специфіка навчальних словників полягає у їх адресованості чіткому сегменту читацької аудиторії. Це не-носії англійської мови, що вивчають її як іноземну мову і живуть поза ареалом її поширення, а, отже, поза ситуативним контекстом. Особливості користування, яким адресовані навчальні словники, визначають зміст та форму подання лексикографічного матеріалу, який націлений, насамперед, на розширення словникового запасу читача та, крім того, має на меті ближче познайомити його з культурою англомовного соціуму [1].

Полікодова словникова стаття має потужний інформаційний потенціал і є ефективним навчальним ресурсом. Аналіз інформаційного потенціалу полікодових статей в англомовних навчальних словниках дає підставу стверджувати, що поява піктографічної складової в будь-якому випадку оптимізує передачу і сприйняття інформації [2].

Основне завдання лексикографічної статті тлумачного словника полягає в наданні певного обсягу інформації, необхідної для адекватного розуміння читачем того чи іншого слова, яке його цікавить. Для вирішення зазначеного завдання укладачі словників вдаються до викорис-

тання як набірних, так і зображувальних невербальних засобів комунікації [3; 4; 5].

Набірні засоби в тексті лексикографічної статті представлені такими елементами: шрифтовою варіативністю; декоративними елементами, до яких відносяться рамки, орнаменти, умовні позначення, спеціальні символи, зміни кольору фону.

Шрифтова варіативність – один із найважливіших чинників, які впливають на процес сприйняття реципієнтом вербального тексту лексикографічної статті.

Нешрифтові набірні елементи (декоративні елементи) використовуються найчастіше у матеріалі дослідження для обрамлення невербальних частин статті (рисунків, графіків), відокремлюючи, тим самим, невербальні засоби від вербального тексту лексикографічної статті.

Таким чином, можна стверджувати, що основна функція набірних невербальних засобів у тлумачних словниках полягає в організації візуального сприйняття тексту: приверненні уваги адресата, забезпеченні чіткості композиційного рішення лексикографічної статті та її «зручності».

Зображувальні невербальні засоби представлені в матеріалі вибірки у всьому своєму видовому різноманітті. Укладачі словників вдалися до використання гістограм, графіків, діаграм, карт, портретів, малюнків, схем, таблиць, фотографій, формул, креслень. Проте, дані невербальні засоби різних підгруп використовуються у тлумачних словниках нерівномірно, що, мабуть, можна пояснити функціональної спрямованістю кожного окремого тлумачного словника.

Так, наприклад, у тлумачних словниках, орієнтованих на надання читачам культурологічної та країнознавчої інформації про світ загалом і насамперед про англomовні країни, домінують піктографічні (аналогічні) повідомлення, такі як фотографії, малюнки, портрети, карти (більше 90 % від загальної кількості зображувальних невербальних повідомлень у даних словниках).

Подібне домінування пояснюється тим, що невербальні засоби цієї підгрупи досить ефективно справляються з основними завданнями, які стоять перед такими словниками: піктограми легко та доступно тлумачать значення незнайомих для читача слів (малюнки); повідомляють про реальії, поширені у певних країнах (фотографії); представляють знаменитих політичних та громадських персон, які зробили вагомий внесок у ту чи іншу сферу діяльності (портрети); наочно показують географічне розташування різних країн (мапи).

Інакша справа з термінологічними словниками, які містять спеціалізовану лексику, та орієнтовані на професійно підготовленого читача. У таких словниках переважають абстрактно-схематичні (логічні) невербальні засоби (гістограми, графіки, діаграми, схеми, таблиці, формули, креслення), оскільки даний вид повідомлень найбільш ефективний при ілюстрації значень термінів та спеціалізованої лексики. Основна функція зображувальних невербальних засобів в англomовних тлумачних словниках полягає у швидкій, компактній та лаконічній передачі

реципієнту великого обсягу інформації про те чи інше слово. При цьому вони привертають увагу користувача словника, викликають підвищений інтерес до інформації, стимулюючи, тим самим, його пізнавальну діяльність.

Список використаних джерел:

1. Bogaards P. Uses and users of dictionary. *A practical Guide to Lexicography (Terminology and Lexicography: Research and Practice)* / Edited by P. van Sterkenburg. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2003. Vol. 6. P. 26–33.
2. Nesi H. How Many Words is a Picture Worth? A Review of Illustrations in Dictionaries. *Learners' dictionary: state of the art* / Ed. by M. L. Tickoo. Singapore : Seameo regional language center, 1989. Anthology Series 23. P. 124–134.
3. Cambridge Advanced Learner's Dictionary (Third Edition) / Ed. Elizabeth Walter. Cambridge : Cambridge University Press, 2008. 1699 p.
4. Longman Dictionary of Contemporary English / Ed. Della Summers. Harlow : Pearson Education Limited, 2007. 1949 p.
5. Oxford Advanced Learner's Dictionary (Seventh edition) / Ed. Sally Wehmeier. Oxford : Oxford University Press, 2008. 1780 p.

Ключові слова: лексикографія, навчальний словник, невербальна комунікація, полікодова стаття.

Key words: lexicography, learner's dictionary, non-verbal communication, polycode entry.

БЛАГА ОЛЬГА БОГДАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін
Івано-Франківського юридичного інституту,
кандидат педагогічних наук, доцент*

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ЮРИСТІВ

Сьогодні особливо підвищується соціальний запит держави у забезпеченні всіх сфер високоспеціалізованими фахівцями та доступом до якісної освіти, високого рівня знань, можливості набуття відповідних вмінь, компетенцій. Відповідно сучасний навчально-виховний процес повинен бути побудований не лише в напрямку передачі, поглиблення та актуалізації фахових знань з різних дисциплін, а й навчати застосовувати ці знання у вирішенні конкретних завдань правоосвітньої практики, формувати відповідні уміння і навички, професійні компетентності у галузі проведення правової освіти, розвивати правове мис-